

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17 szám,
hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.Kiadóhivatal:
Kaposvár, Zárda-utca
17 szám,
hová az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonakozó felszólalá-
sok intézendők.

A kudarcz.

(R) Megélnékültek ismét az országban tanácskozási terme és folyosói. A tárgyalások introdukcióját gróf Tisza István miniszterelnök ugrai levele képezte, melyben választóihoz szólva, tudtul adja az országnak, hogy a házszabály revízióját szükségesnek tartja. Vagyis a parlamenti szólásszabadságot kivégzi.

Az ellenzéknek a feletti méltó felháborodása még el sem simult, már is bekövetkezett az, amitől minden jobb érzésű ember aggódva félt. Tisza gróf a képviselőházi indítványkönyvbe szerdán bejegyezte erre vonatkozó indítványát.

Ezzel a lavinát megindította.

Mekkorára nő az? Hol fog megállani?

Tisza gróf uralmát avagy Magyarország alkotmányát gázolja-e el?

A közel jövő megmutatja.

Mi azt hisszük: az előbbi.

Bánffy Dezső báró az új párt vezére volt az első — épen a képviselőház első ülése napján — a ki budai hivei előtt kijelentette, hogy a házszabályok tervbe vett módosítása ellen a legerősebb ellenállást kell kifejteni s még azt sem tartja megengedhetőnek, hogy a képviselőház a javaslat előkészítése érdekében bizottságot küldjön ki.

Azóta nagyot fordult a világ kereke.

Kiderült, hogy az ellenzéki pártok, egyet sem véve ki, — nem félnek a miniszterelnök fenyegetéseitől, nem ijednek meg a folyton hangoztatott házfeloszlatástól.

De miért is ijednének ettől meg?

Hisz még csak van magyar nemzet!

Bizunk a választók hazafiságában és erős a reményünk abban, hogy az új választás — dacára a pénznek, dacára a hatalomnak, a mely Tisza gróf kezében van, — a jelen körülmények közt, a mikor Magyarország ezredéves alkotmányát fenyegeti a veszély, nem az ellenzékre, hanem a miniszterelnökre végződhetik csupán balsikerrel.

Az az ellenzék, mely alkotmányunk biztosítékai védelmére vivja meg elszánt harczát, a nemzet támogatására joggal és bizton számíthat.

Az ellenzéki pártok valamennyien és egyértelműen, mintha csak koalícióra léptek volna, pártértekezleteiken

egyhangulag határozzák el, hogy még a házszabályrevízió előkészítésében sem vesznek részt és ha a javaslatot csakugyan betervezzenek a képviselőház elé, az ellen a legerősebb harcot indítják.

Mi a magunk részéről pedig hiszszük, hogy végig is küzdik, mert ebben a kérdésben megalkuvásnak helye nincs.

Dicséret és elismerés illeti az ellenzéki pártokat ezért a bátor, határozott hazafias állásfoglalásért! S dicséret és elismerés főként azért, hogy ezen nyílt állásfoglalás, Tisza gróf indítványának ezen rideg visszautasítása, már az országgyűlési tárgyalásokat megelőzőleg ilyen impozáns módon megnyilatkozott.

Ellenben nagy blamage a miniszterelnökre, hogy a 21-es bizottságtól az összes ellenzék ilyen tüntetőleg távoltartja magát.

Sőt több. *Egyenesen kudarcz.* Melylyel hisszük, hogy a házszabály revízió sorsa meg is pecsételtetett.

— Thaly Kálmán érme és a nyolczak.

Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra a jelenetre, melyet Tisza István gróf és Thaly Kálmán játszottak el, midőn a leszerelés feletti örömlükben a képviselőház nyílt ülésén összeültek. Ezt a jelenetet akarták a kormánypárti képviselők megörökíteni, élükön Berzevics miniszterrel. Fogták magukat és csináltattak egy emlékérmét Thaly Kálmán mellképével és a következő felirattal: »Harczok irójának, béke szerzőjének.« Ezen emlékérmét ugyan azon napon (okt. 10-én) adták át ünnepélyesen Thaly Kálmán, a mely napon kisült, hogy Tisza alaposan becsapta a leszerelőket, mert ugyan azon napon jelentette be újra, hogy indítványt fog beadni a házszabályok oly értelmű módosítására, mely a szólás szabadságot tenné tönkre. No de ez az ünnepélyt legkevésbé sem zavarta meg. Berzevics miniszter üdvözlő beszéd kíséretében átnyújtotta az emléktárgyakat (mert hát az emlékérem mellett volt ám még egy irásztal disz is, az érem nagytöltött bronzmásával díszített fehér márványból) Thaly Kálmánnak. Ki az üdvözlésre hosszasan válaszolt s beszéde végén oly nagy meghatottság vett rajta erőt, hogy könnyezett. Valjon nem-e a megbánás könnyei voltak? Az ünnepélyen ott voltak a miniszterek és a kormánypárti képviselők igen nagy számban. De a saját pártjából függetlenségeiből összesen csak nyolczan jelentek meg és pedig Barta Ödön, Barta Ferencz, gróf Benyovszky Rezső, Brázay Kálmán, Bakonyi Samu, Tóth János, Szatmáry Mór és Pap Elek a fölszerelők természetesen Kossuth Ferencz vezetése alatt. Gratulálunk a választókerületeiknek.

— **Bánffy a házszabályok módosításáról.** Báró Bánffy volt az első ki megnyilatkozott a Tisza István által bejelentett házszabály átalakításról. Hívei Budán f. hó 10-én értekezletet tartottak és felkérték mondaná el nézetét. Mire ő álláspontját kifejtette. Fejtegetésében főként azt emelte ki, hogy a házszabályok revíziója nem lehet öncél. A házszabályok alkotmánybiztosítékoknak tekintendők s csak azért, hogy a kormány valamely kérdésben, melynek keresztülvitele nehézségekbe ütközik, eredményt érhessen el, azok megváltoztatásához fogni nem lehet. És különösen nem lehet akkor, mikor azokkal olyan kérdések keresztülszakolása czéloztatik, mely kérdések előzőleg erős parlamenti harczoknak képezték alapját. Házszabály revízió kérdése csak olyan időben vehető fel midőn a pártok közt éles ellentétek nincsenek. Már maga az a körülmény, hogy most egész meglepetésszerűen vetette fel a miniszterelnök a házszabályok revíziójának szükségességét azt bizonyítja, hogy czélzatosan bizonyos kérdések keresztülvitelének feltétlen biztosítása érdekében kívánja a revíziót. Pedig a házszabályok olyan szigoritása, mely a többség hatalmát oly módon erősíti meg, hogy a kisebbség ellenállási képességét teljesen megbénítja, nem engedhető meg, különben tekintettel a miniszterelnök személyére és törekvéseire, még azt sem tartja megengedhetőnek, hogy a képviselőház a javaslat előkészítése érdekében bizottságot küldjön ki.

Kereskedelmünk és tekintélye.

A magyar nemzet fejlődésének története egészen az újabb korig a háboruszkodás szakadatlan láncolatát mutatja. Hol hódító hadjáratokra indulnak elődeink, hol meg hősiesen védik a haza szent földjét.

A pajzs és kard védelme alatt halad Magyarország. Földrajzi fekvésénél fogva védőbástyája a kereszténységnek, melyért évszázadokon át harcol. Hálátlan szerep! Mert míg egymaga kénytelen szembeszelni a felhold hatalmával, hiában várva segítséget a Nyugattól, az felhasználja szerencsés helyzetét és viszályok által kevésbé zavart idejét a tudományok, az ipar, a kereskedelem s egyáltalán a művelődés művelésének szenteli.

Igy a magyar nemzet, a mikor végre belefoghat a békés munkálkodásba, észreveszi, mennyire mögötte maradt a szomszéd

nemzetek haladásától. Igaz, hogy akkor e hátránynak csak erkölcsi hatását érezte még, mert megélhetési gondok nem bántották. Zsiros földjéből bugyogott az áldás, gabonája, bora bőven termett s a külföldi termelési fölöslegünk után kapva-kapott. A mangyarak termékeiket nem is kínálták a külföldnek, az ottani élelmes kereskedők maguk keresték fel a nyereséggel kecsgető beszerzési forrásokat. Így keletkezett, ugyszólván önmagától, a hazai kereskedelmünk, kezdetben híjján minden kereszkezőnek, csakis ama természetesen meder közt folyván, hogy feleslegünket átengedjük az érte pénzt kinaló külföldieknek.

Belterjes kereskedelmünk a béke évtizedein át nem kereste az alkalmas eszközöket, hogy magasabb közgazdasági jelentőségre vergódhessék. Oka ennek nemcsak a mezőgazdaság akkori jövődélmezőségében keresendő, hanem főleg abban, hogy a kereskedelemmel való foglalkozást mindaddig, míg a szükség nem kényszerítette fölkarolására, lenézték. A kereskedelmük révén hatalmasakká lett nemzetek példája nem ösztökélte a magyarokat utánzásra. Gróf Széchenyi István volt az első, a ki fölismerte a mulasztást. Szavai, tettei azt eredményezték, hogy a nemzetnek legalább egy része méltányolta a kifejlődött kereskedelem jótékony hatását a gazdasági viszonyokra, a melyek alapját képezik a nemzetek hatalmának.

Ha mindazáltal intenzíve nem fejlesztették nálunk a kereskedelmet, ezt annak kell tulajdonítanunk, hogy újabb jövődélmi források nyitására még nem kényszerített a szükség; de nem is voltak megfelelő számú művelt, képzett kereskedők hazánkban. Hiszen még ma is nehezen szánja rá magát középosztályunk, hogy fiait kereskedőknek nevelje. A diplomás pályákra még ma is özőnlük a diákság, míg kereskedelmi iskoláink tulzsufoltsága miatt csak kevés a panasz. Hát még évtizedekkel ezelőtt.

Ez a beteges felfogás bezzeg, alaposan megboszulta magát, a mikor kitűnt, hogy mezőgazdaságunk nem elegendő népünk fentartására. Mert nemcsak, hogy a termőföldet kiszípolozó, parlag mezőket ren ösmerő gazdálkodásunk következtében a termések eredménye alábbszállott, de alábbszállott a termések értéke is. A közlekedés rohamos fejlődése lehetővé tette, hogy messze tartópanyokból, sőt Amérikába, de még Ausztráliából is szerezhessen a külföld gabonát, még pedig olcsóbban, mint hazánkban. Szinte átmenet nélkül arra a tudatra kellett ébrednünk, hogy az ipar és annak hathatós segítője, az eddig lenéztett kereskedelem nélkül nem tarthatjuk fenn háztartásunk egyensúlyát.

Ez a tudat adta meg az impulzust arra, hogy végre mi is fokozott figyelmet fordítsunk a kereskedelemre. Most már nem értük be azzal, hogy a lassanként elmaradó külföldi kereskedőket gabonafeleslegünk értékesítése végett mi keressük fel, hanem iparkodtunk nemcsak gabonánknak, de mindinkább tökéletesbül iparezikkeinknek is piacokat szerezni. Ifjaink számosabban léptek a kereskedelem praktikus pályájára. Nevelésükre számos kereskedelmi iskolát létesítettek. Kereskedőink műveltsége azóta annyira fokozódott, hogy az az egyéb kereseti osztályok műveltségével vetekedhetik.

Daczára ennek még mindig az ősi virtus árnyékában hűsöl a magyar közélet. Az amerikai, az angol kereskedelmi szellem bámulatunk tárgyát képezi ugyan, de azért mégse becsüljük meg érdem szerint a kereskedelemmel foglalkozókat, s olyannyira beleéltük magunkat a beámtér világba, hogy a tiszteletreméltó kereskedői pályát nem sorozzuk a legkínatosabbak közé.

Ösmervén a nemzeti hatalom alapvetésének titkát, élehetetlenség, ha hasznát nem vesszük. Szerencsére, nem mindenki riasztja el magát a társadalomnak a kereskedői pálya tekintélye felől táplált téves felfogásától.

A míg a kereskedői pályának nem adjuk meg az őt megillető tiszteletet, hiába vannak közgazdasági viszonyaink konszoliditását.

Boldogulásunk külsőt a kereskedelem örzi; övé a jövő! Becsüljük meg, hogy erősödjenek — mindnyájunk hasznára.

H I R E K.

Nádasi József vizsgálat alatt.

Ismeretes olvasóink előtt Nádasi József volt kaposvári színigazgatónak Márkus Emília nyári vendégszereplése alkalmából tanúsított s annak idején országszerte tárgyalt és a megérdemelt kritikában részessített viselkedése. Természetes, hogy az akkor még Dr. Szunyog Mihály felelős szerkesztő által képviselt »Népjög« is leplezetlenül feltárta a közönség előtt Nádasi viselkedéseinek rugóit és az eset részleteit. A »Népjög« kritikája következtében Nádasi egyik-másik fővárosi és vidéki lapban, tisztára akarván magát mosni, egyébb a tényeknek meg nem felelő állításokon kívül durván nekironott lapunknak, úgy nyilatkozván többek közt, hogy a »Népjög« »tendenciósus és hazug híreket kolportál személye ellen« Nádasi József ezen nyilatkozata folytán Dr. Szunyog Mihály a »Népjög« volt felelős szerkesztője feljelentést tett Nádasi ellen, a mely feljelentés következtében a kaposvári kir. tvszék vádтанácsa 6066B 1904 sz. a. kelt végzésével Nádasi József színigazgató ellen a btkv. 261 §-ába ütköző és ugyanezen § 2-ik bekezdése szerint minősülő nyomtatvány ut-

T A R C Z A.

Felkösöntő.*)

Engedjék meg uraim, hogy annyi szép bezed után,
Még én is felszólaljak itt, mintegy a vendég jogán.
Több kitűnő s nagy férfiut köszöntöttek már ma fel,
S elhalmozták mindeniket méltó dícséretekkel,
De nem éltette még senki azt a kies szép hazát,
Melynek neve »Magyarország« több mint ezer éven át,
S melyet ugyhiszem mindnyájan egyenlően szeretünk,
S hű fia vagyunk, mert ő edes anyánk mi nekünk.
Nincs is olyan mi közöttünk, a ki őt ne szeretné,
S a ki nagygyá, hatalmassá ne tenné, ha tehetné.

Olyan nagygyá s hatalmassá mint a milyen régen volt,
Mikor trónján István, László majd Hollós Mátyás honolt.
Megismerte akkor kelet, dél és nyugat a magyart,
Mert az mindig meg is tette a mit mondott és akart.
Nem alkudott, nem habozott, nem volt soha ingatag,
Bátran haladt ezéjja fele, mint egy hős nemes lovag,
És a mire vállalkozott, a mit ezelul kitűzött,
Abból aztán nem engedett, sem játékot nem üzött.
Miódon ősi hazájából nyugat felé utra kelet,
Oly szándékkal, más tujakon új hazára tenni szert.

És a Kárpátok aljában megfelelő helyet lelt,
Addig küzdött, a míg győzött, de soha le nem ezert!
El nem lankadt míg az ellen békeért nem esenge.
Véres csaták hosszú során szikrázott is a penge,
Elsöpörte utjából mind aki ellentállni mert,
Vitéz karral, eles karddal vése magának czimeit.
Nem valamely könyur kegye, nem másoknak hatalma, —
Mely egy gyöngé népet talán fűrhelyekre utlta,
Nem is gyáva könyörgésre adta neki ezt a hont,
Melyet most a nép az osztrák fejős tehennék mond.

*) Elmondotta Mérey Lajos nyitra megyei feldőlrtokos, a magyar nemzeti állam, az önálló Magyarországnak régi hű barczosa Veszprémben 1904. aug. 30-án a gazdakongresszus után díszlakomán melynek hatása alatt, az egész jelenlevő közönség nyomban felállva nagy lelkesedéssel énekelt a magyar himnusz.

Hanem csakis önereje s aczélos kitartása,
Melyeknek pár évtizeden át sehol nem volt mássa,
Biztosították a sikert, s adták azt a bűverőt,
Melynek varázshatalmától ez a nemzet nagyra nőtt!
Azon tört meg minden ármányt, eselszövény és rut viszály,
Annak köszönhető, hogy e nemzet s ország még fennáll.
Egyetértés s összetartás képezték a talizmant
Melylyel a magyar faj soká ügyesen s okosan bánt,
És ha bár sok ellensége neki rövid éltet szánt,
Mégis túlélte a tatárt s kikergette az Ozmánt.

S több mint három századon át nyomorgatta a német,
De hasztalan, ellentállott társadalom sközélet!
Megkisérelt minden eszközt, mindenféle módokat;
Erőszakot, félenlitést, vesztegetést jó sokat.
Osztagatott vagyont, áliást, adott czimet és rangot,
Feledve: hol erény honol, mindez hitvány czafrang ott!
Megpróbálta mézes szóval, cselel is, de hiába,
Nem tört meg a magyar soha, nem vett igát nyakába!

De mióta erejében önmaga sem bizik már,
Nem látja mily sánta, holott feket' sárga mankon jár,
Oda adja pénzét, vérét feláldozza mindenét
Olyan czélet, melylyel saját érdekei ellen vét.
És ha már a rég időköl jó előre nem látta
Milyen igaz, hogy a közös lónak turós a háta
Hanem most évtizedeknek tapasztalása után
Sem látja még, hogy ily uton szolgál járomba jut ám,
S nem látja, hogy a mi régi hírünk és dícsőségünk
Foszlányokká rongyosodott akár mit is beszélünk,
S a külföld nem is kérdi, él-e hazánk vagy meghalt-e?
De azt tudja, hogy Budán is cseng-zeng a Gotterhalte!

Azóta te'ni lehetne, nem lesz sokáig koholt
Az a gyászmondás, mely szerint: „Magyarország már csak volt“
De ha látom gazdánknak nemes törekvéseit
Feleslőn a remény- gal, hogy az Isten megsegít,
S ha mi gazdák ös etáunk s egyetértve dolgozunk,
Nagygyá lehet még nemzetünk s hatalmassá szép honuk!
Legyen tehát a kitartás köztünk szívós s ne laza,
Akkor nem lesz üres mondás: Soká éljen a haza!

ján elkövetett becsületsértés vétsége miatt a vizsgálatot elrendelte és annak teljesítésével a kir. törvényszéki vizsgáló bírót bizta meg.

— **Október elsejével beköetkezett új évnegyed alkalmából kérjük azokat a t. előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek.**

— **Meghívó.** Van szencsenk hazafias tisztelettel közölni, hogy a »Somogyvármegyei Berzsenyi Irodalmi Társaság« 1904. október hó 23-án Kaposvárott, a városháza nagytermében délelőtt 11 órakor tartja megnyitó ülését és kérjük, méltóztassék titkár, irodánkkal legkésőbb október 20-áig közölni, hogy megjelenni méltóztatik-e és az 1 órakor tartandó banketen résztvesz-e. Hazafias üdvözléssel Roboz István elnök, Dr. Kohlbach Bertalan titkár. A megnyitó ülés sorrendje: 1. Elnöki megnyitó tartja Roboz István. 2. Ünnepi előadás tartja Rákosi Jenő. 3. Költemények felolvassa Szalay Fruzina. 4. Berzsenyi költészetének erkölcsi motívumai. (Részlet egy nagyobb tanulmányból) felolvassa Endrei Ákos. 5. Záróbeszéd tartja Roboz István. 1 órakor bankett a Korona nagytermében.

— **Vörösmarty Béla halála.** Vörösmarty Béla volt igazságügyi államtitkár és a Kuria másodelnöke, Vörösmarty Mihály fia és Széll Kálmán volt miniszterelnök sőgora hirtelen meghalt budapesti lakásán. Temetése nagy pompával ment végbe. A király részvétáviratot küldött Széll Kálmánnak.

— **Füstbe ment remények.** Tagadhatlan, hogy a husos fazéknak a zsirosabb falatai közül való a kaposvári közjegyzőség. Érthető tehát, hogy midőn ez az állás f. év elején, Plainer Lajos halálával megüresedett, nem is mulasztotta el senki, a ki bármilyen czímen képzelt vagy jogos igény formálhatott erre az állásra hogy annak elnyeréséért meg ne mozgasson fűt-fá. A mozgás, az utánjárás, kisebb-nagyobb reményekkel tartott egész a múlt szerdái, a mikor a hivatalos lap megjelenése vagy negyven reményt tett semmivé, hírül hozván, hogy a több mint félvég üresedésben levő kaposvári kir. közjegyzői állást, az igazságügyi miniszter, áthelyezés után dr. Bárdi György sümegi kir. közjegyzővel töltötte be. E kinevezés azonban bizonyára közmegelegedést fog kelteni, mert a közjegyzőnek egyedüli előmenetele a kisebb közjegyzőségről nagyobbra való áthelyezés és ha valaki, Bárdi megérdemelte az előléptetést, mert képzett, szorgalmas, pontos és több mint 15 éves közjegyző. Sümegen kinek áthelyezésével nemcsak a jogász és jogkereső közönség, — de a kaposvári társas élet is nyert.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** F. hó 12-én tartotta a vármegye közigazgatási bizottsága havi rendes ülését. Melyen a folyó ügyeket elintézte.

— **Dunántul társadalmának ünnepe.** A Dunántuli Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlésének napján és okából okt. 12-én, ünnelyes képet öltött Komárom városa. A házak nemzeti zászlókkal voltak feldisztelve. Vendégül látta ő Komárom a dunántul társadalmának színe-javát. A közgyűlés után leplezték Péczely Józsefnek és Tóth Lőrincznek, irodalmunk két jelesének, szülő házán elhelyezett emléktáblákat. Táviratokat küldtek: Frigyes királyi herceg, a miniszterelnök, Vaszary Károly hercegprímás, Széll Kálmán és sokan mások.

— **A zenekedvelők hangversenye.** Első házi hangversenyét, a zenekedvelők egyesülete tegnap szombaton rendezte, szokott helyén a Korona szálló nagytermében, a következő mű-

sor: 1. a) Rossini: »Stabat Mater.« (Cujus animam) Liszt F. átíratában: b) Dienzl O.: »Fontaine lumineuse.« Koncert etude; zongorán előadta: dr. Müller Nándor. — 2. Beethoven: Hegedű szonata op. 11. a) Andante, b) Allegro moltó; előadták Scholz Lajosné urnő és Gyenes Izsó. — 3. a) Schubert: »A gonosz szín.« (Die böse Farbe); b) Hilbach: »Mein liebszter ist ein Weber« énekelte dr. Véniss Károlyné urnő, zongorán kísérte Gyulai István. — 4. Bazzini: Vonós négyes op. 75 a) Andante, b) Gavotte; előadták: Gyenes Izsó, Mihajlovics Emil, Girardi József és Langsfeld Jenő. A hangverseny jó sikerült, közönség szép számmal volt jelen. Girardi József urnak, mint a »Pécsi Zenekedvelők Egyesület« tagjának szíves közreműködéséért köszönetét fejezte ki az egyesület.

— **A kaposvári vízvezetési mű.** A kufurási munkálatokat Zsigmondy a mult esztőtökön megkezdette és 3—4 hét alatt, remélhetőleg, el is készülnek vele.

— **Lujza hercegnő ügye.** Lujza hercegnő ügye most elméjének megvizsgálása körül forog. Bárha a Bécsi udvar engesztelékeny magatartást tanusít vele szemben, a tárgyalások mégis tovább húzódnak, mint a hercegnőnek kedves. Elhatározta tehát, hogy siettetni fogja orvosi megvizsgálását, s a mennyiben nehézségeket gördítenének eléje, maga fogja az orvosi megvizsgálathoz szükséges intézkedéseket megtenni, oly formában, mely az osztrák törvényeknek is megfelel.

— **Katonai áthelyezés.** Beksics Olivér m. kir. honvéddhadnagy, a kaposvári fiatal-ság kedvelt tagja, Pécsre helyeztetett át.

— **Szerencsétlenség a kaposvári csukorgyárban.** Bizvura Imre a gépkocsik tolatásaival elfoglalt munkás, foglalatossága közben oly szerencsétlenül került két kocsi közé, hogy a kocsi kezét, derekát és fejét összelapították. Esméletlen állapotba vitték a kórházba, hol azonnal orvosi segélyben részesült, de mindazon által életben maradásához kevés a remény.

— **Gyászrovat.** Lapunk egyik munkatársát súlyos vesztés érte. **Kordina** Károly, a kaláni bányá- és kohó részvénytársaság felügyelője és cégvezetője f. hó 10-én Budapesten elhunyt. A boldogult hült tetemeit 12-én délután kísérték örök nyugalomra a VII. ker. Kertész-utca 37. számú gyászszobából. Özvegyén kívül leánya Kordina Lilly, a fiatal, talentumos poetalány a »Népjognak«-nak régtől fogva munkatársa, gyászolja az elhunytat. Kedves munkatársunk nagy gyászában őszinte részvétellel osztozunk.

Özv. **Gyulassy** Istvánné Marton Terézia október hó 8-án hosszú szenvedés után élete 81-ik évében elhunyt. Nagyszámú rokonság, köztük a Hermann és Marton családok gyászolják.

Spitzer Sándor a »Kaposvári Takarékpénztár« igazgatósági tagja, Kaposvár régi érdemes polgára október hó 9-én életének 81-ik évében meghalt. Temetése okt. 11-én volt.

— **A Kaposvári Szabad Lyceum,** a vármegye székházának kis termében tartotta f. hó 15-én d. u. 5 órakor évi rendes közgyűlését. A közgyűlés megállapította az ez évi felolvasások kezdetét és rendjét is.

— **Helyreigazítás.** Szabados Imrének, a kaposvári önkéntes tűzoltótestület parancsnokának felkérésére mult számunkban foglalt városi közgyűlésről szóló közleményünknek a tűzoltóságra vonatkozó passusát ezennel oda helyesbítettük, hogy a tűzoltó éjjeli őrség nem 80 fillért és vacsora reggeli pénzt kap, hanem csak 80 fillért reggeli és vacsora fejében.

— **Az állandó választmány ülése.** A folyó évi november hó 7-én kezdődő rendes közgyűlés tárgyait előkészítésére az állandó választmány ülésének határnapjával Tallián Gyula főispán által folyó hó 20-ik napjának d. e. 9 órája a vármegye székházának kistermébe tüzetett ki.

— **Villamosvasut Keszthely és Hévíz fürdő között.** Gróf Fesztetich Tasziló, a Keszthelytől hat klm. távolra fekvő Hévíz Gyógyfürdőt Keszthely városával egy villamosvasutal szándékozik összekötni. Az előmunkálatokkal, Koenigsberger Lajos budapesti mérnököt bizta meg.

— **A Spanyol kincsszedelgők.** Egy budapesti vendéglős, Elked Antal csak nem az életével lakolt azért, hogy egy nagy spanyolországi csalóbanda csábitására Madridba utazott. Egy levélben értesítették, hogy nagyobb összeget vehet fel, ha tízezer frankot fizet. A család oly furfangosan volt rendezve, hogy kevésbé hiszékeny ember is felülhetett neki. Szerencsére a vendéglős, különösen pedig kísérfője, olyan nyira elővigyázatosak voltak, hogy a család az utolsó pillanatban meghiúsult. A család, miután látták, hogy szép szerével nem tudják kifosztani Elkedet, erőszakhoz nyultak s csak az utolsó pillanatban érkezett rendőri segítség mentette meg a vendéglőst attól, hogy pórul nem járt.

— **Vörheny.** Az eddig Kaposvárott szörványosan jelentkező vörheny járvány jeleget öltött és e miatt a vasuti internátust, — a hol közel 300 gyermek van — be is zárták.

— **Előfizetési felhívás.** »Virágfakadás« czímmel november elején lapot indítunk, melyre ez alkalomból előfizetést hirdetünk. A »Virágfakadás« havonként kétszer fog megjelenni, elsején és tizenötödikén, — terjedeleme változó, — tartalma tőlünk telhetőleg érdekes, — kiválóbb fiatal tehetségek támogatásával. A »Virágfakadás« tisztán szépirodalmi lap lesz. Rovataiban ezenkívül fölöleli a zenét, a színművészetet, a természettudományt, a sportot; közöl néha egyet-mást, fiatal külföldi íróktól is, de mindnyájan a legnagyobb gondot fordítunk rá mindig, hogy semmi izléstelen, kiforatlan termék ne lásson benne napvilágot. Bizunk vállalkozásunk sikerében és kérjük a közönség támogatását. A »Virágfakadás« előfizetési árai: egész évre 8, fél évre 4 korona egyes szám ára 32 fillér. Tisztelettel Endrődi Béla szerkesztő.

KÜLFÖLD.

— **A keletázsiai háboru.** Az orosz-japán háboru érdekes fordulatot vett. A muszkák megúván a sok hátha verést megfordultak, hogy most már agyba föbe lehessen őket ütni; Elhatározták ugyanis, hogy a védelemből támadásba csapnak át, hátha mogorra tekintettiktől megijednek a kicsi sárgaszínű harczosok. kezdetben csak újsághíreszteléseknek lehetett tartani az offenzívára való elhatározást. De ime az első támadás Liaojang fölött tényleg megtörtént. Az oroszok átkeltek a Hun folyón és elhódítottak a japánoktól egy pozíciót, de hogy mily kevés ideig örvendezhettek birtokának, bizonyítja, hogy ezzel a hírrel egyidejűleg érkezett meg a jelentés, hogy a japánok ismét visszafoglalták és még jobban megerősítették az elhódított pozíciót. Az oroszok most megitélhetik, futva-e vagy támadva jobb kikapni? A két ellenfél most tűzérharcba bocsátkozott, a mi a nagy csata kezdetét jelenti. Hatszáz ember áll szemben egymással, ezernyolacszáz ágyuval. Nem lehetetlen, hogy ez a harc döntő lesz a háborura nézve. Az oroszok célja, hogy felszabadítsák Port Arthurt, mely még mindig tartja magát, és szakérflak állítása szerint, november vége előtt alig is lesz bevehető.

A legújabbban érkezett távirati jelentések szerint Kuropatkin orosz fővezért a japánok az egész vonalon megverték.

— **A szerb király fölkenése.** Péter szerb király megkoronázásának legutolsó aktsa járszódott le e héten. A zicsai kolostor ősrégi templomában ünnepélyesen fölkenték Pétert, a ai már most minden forma szerint is királya Szerbiának.

... **Balkán-ügyi kongresszus.** Hogy a Balkán kérdés végleges rendezése immár elodázhatatlanná lett, kitűnik abból a hírből, mely szerint a közel jövőben Rómában kongresszus fog összehívni, melyen részt fognak venni Anglia, Németország, Oroszország, Olaszország és Magyarország-Asztria képviselői. E hír szerint Törökország sem ellenzi a kongresszus egybehívását. Nagyon valószínűnek tartjuk ezt, mert a »beteg ember« úgy is tudja, hogy az operáló orvosok elleni rugdalózkodásai ugye használhatnának neki.

— **Anarchista kongresszus Brüsszelben.** A kongresszusok sorrendjébe most beilleszkedett az anarchisták kongresszusa is. Ezek a legkevésbé se tisztelt uraságok a belga fővárosban elhatározták, hogy elvetik a passzivitás elméletét és élethalálharcot fognak folytatni a társadalomnak nevezett emberfaló szörnyeteggel. Elfelejtik azonban, hogy a társadalomnak elvégre ők is tagjai, még pedig éppen azon tagjai, kiknél legelőbb kell megkezdeni az irtás munkáját.

Közgazdaság.

Takarmányhiány pótlása.

Az országszerte beállott takarmányhiány következtében fellépett bajok elhárítására nagy segítséget látunk abban, hogy megismertetjük azon módokat, amelyekkel kisgazdáink magukon segíthetnek. Ezen módok abban állanak, hogy a rendes gazdasági viszonyok között fel nem használt vagy kevésbé fontos célra fordított növények mellékterményei takarmányozási célra helyesen felhasználhatók.

Ilyen melléktermények a szőlőtörköly és a dohánysarjak. A szőlőtörkölyt lehet etetni frissen, kifőzve, besavanyítva és megszáritott állapotban. A három első állapotban szalmaszeccskával kell keverni, szárított állapotban pedig megdarálva használható fel. Megjegyzendő, hogy a szárított szőlőmag ér legtöbbit, mivel a bogyóhéj keveset ér, a kocsány pedig tápláló erőt alig tartalmaz. A szőlőmagot úgy kell kiszáritani, hogy a törkölyt vasvillával szétszaggatandó s így meglazítva szellős helyen kiterítendő. Igen természetes, hogy a szárítás csak jó időben s többször megforgatva tehát kellőleg gondozva sikerül.

A törkölyt épp úgy kell savanyítani, mint a káposztát, nagyban kifalazott vagy falazatlan vermekbe, kicsiben kádakban erősen le kell gázolni és leföldelni, hogy a levegő hozzá ne jusson. A leföldelés előtt azonban szalmával vagy gazzal behintendő hogy a föld a törkölyre ne essék. A friss törkölyből egy kinőtt marhának 2 és fél, juhnek 1, sertésnek fél kilót lehet adni. A kifőzött törkölyből sokkal kevesebb tápanyagtartalmánál fogva 2-3 szor annyit meg lehet etetni, mint a friss törkölyből.

A megszáritott szőlőtörköly mindenestől, t. i. a kocsány, bogyó és szőlőmag együttvéve is megdarálható, de mivel a tulajdonképeni tápanyagot a szőlőmag adja, az e célra alkalmas kirostálással az előbbi alkotórésztől elválasztva s megdarálva, eredményesebben használható fel. Ez utóbbi oly értékes takarmányt szolgáltat, hogy csaknem a korpával felér. A megdarált szőlőmaghoz ugyanannyi korpát adandó, mint a mennyi annak súlya. A dohánykacsok és sarjak oly módon használhatók fel okszerűen takarmányozási célra, hogy a dohány földön a kórok meghagyandók, mely esetben azokon késő őszig sok kacs és sarjulevél fejlődik ki s ha ezeket a dör megcsipi aggály nélkül lehet a juhokkal s rideg marhával a tél beálltaig legeltetni.

A takarmányhiányra való tekintettel a pénzügyminiszter a folyó évi szeptember hó 11-én 82.223 szám alatt kelt rendeletével kivételesen megengedte, hogy a

jövedéki szempontból kifogás alá nem eső dohánytermelők a dohánykórokat téli legeltetés céljából külön engedély kikérése nélkül meghagyhassák.

— **Borvásár lesz Tapolczán 21, 22, 23-án.** A Badacsonyvidékiek számára rendezti a bad. vid. bortermelők szövetsége Hertelendy Ferenc nagybirtokos elnökletével. Közvetítési díj nincs. Utazási kedvezmény van. Eladó gazdák és vásárlók forduljanak mielőbb levélben a szövetséghez Tapolczára, részletesebb tudnivalóért.

Kaposvári gabona piac.

1904. okt. 13.

	m/m ként.	
Buza — — — —	20	K. 10 20 F.
Rozs — — — —	15	» 20—40 »
Árpa — — — —	14	» 10—20 »
Zab — — — —	13	» 60—80 »
Tengeri (csöves) — —	7	» 40—60 »
» szemes — — — —	13	» 60—80 »
Bab — — — —	20	» — — »
Burgonya — — — —	5—6	» — — »
» vegyes — — — —	4	» 60—80 »
» rózsa — — — —	6	» — — »

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK.

— »Meg a hórét is bank.« Magunk is kíváncsiak vagyunk mit esinálnak. Nagy a esőndesség. Nagyon titkolódnak.

— **Régi előfizető.** Ha a lap elmaradt a postán kell a hibának lenni. Nálunk az expedálás pontos. Szigorúan ellenőrizzük.

— **T. P. Csoknya.** Meg van hát a piaci ár is, és meg lesz ezután mindig.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rusa Ernő.**

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

Barta Sándor

oligéri és egyenruha szabó üzlete

KAPOSVAR

Erzsébet-tér, új városház épület.

Legnagyobb raktár előíras szerinti

katonai

felszerelésekben.

Mérték szerint készülnek minden fegyvernemhez tartozó egyenruhák a legjutányosabb áron. Raktáron tartatnak hazai és angol szöveteleket, ugyanígy skót különlegességek a legnagyobb választékban. Készülnek a legutolsó dival után öltönyök, felöltők, raglanettok télikabatok városi és utazó bundák, ugyancsak takarók a legfinomabb szőrmebélésűvel.

Ki akar házasodni?

Van szerencsém értesíteni a helybeli és vidéki hölgyeket és urakat minden vallás és nemzetiségi különbség nélkül, hogy korra, állásra, vagy vagyoniára megfelelő házassági ajánlatot kaphatnak a legnagyobb titoktartás mellett. — Vidékre egy 10 filléres bélyeg beküldésével azonnal válaszolok.

Kiváló tisztelettel

Kövesi Béla,

1-15

Szeged, Mérei-utca 18. szám

FIGYELEM! Igen olcsón fogadok el otthon végezhető

irodai munkálatokat.

Megkereséseket »Esti foglalkozás« czimen

a kiadóhivatalba kérek.

— A »Népjog« eredeti tárczája —

ALKALMI VÉTEL!

5 darab új TEJFŐLÖZŐ GÉP
(németországi gyártmány)

1 darab nagy GRAMOFON kótával

1 darab LANKASTER VADÁSZ

FEGYVER

féláron eladó.

Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Zongoratanítványokat

elfogad a budapesti Nemzeti Konzervatorium oklevelét elnyert zongoratanítónó.

Határozottan tehetséges s kiválóan

szorgalmas tanítványok a Konzervatorium magánvizsg-lataira előkészítetnek.

Czime megtudható: Pollák József

ur üzletében, Korona-utca.

—

—

—

* Egy teljesen új *
több mint 3 három méter magas és
másfél méter széles

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főarudánkknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereiménynél többet fizettünk nagytobecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban: újból

110.000 sorsjegyre 53.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget.

14 millió 459.000 korona

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 53.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

! Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/4 eredeti sorsjegy frt. — 75 v. kor. 1.50; 1/2 eredeti sorsjegy frt. 1.50 v. kor. 3.
1/3 " " " " 3.— " " 6.—; 1/4 " " " " 6.— " " 12.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é v i n o v e m b e r h ó 2-ig.

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T. SA

bankháza Budapesten.

Házánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudák osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46a. I. fiók Váci-körut 4a.

II. fiók Múzeum-körut 11a. III. fiók Erzsébet-körut 54a.

Rendelőlevél levágandó TÖRÖK A. ÉS T. SA bankháza Budapest.

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben _____ utánvételezni _____ A nem postautalvánnyal küldöm _____ tetsző mellékelem bankjegyekben (bélyegben) törlendő.

Pontos cím:

HIRDETESEK — FELVÉTERNEK —
A KIADÓHIVATALBAN.

Nyom Kéthelyi L és társa Kaposvárott

Jónak, a jobb az ellensége.

Tisztítsa a legjobban az eddig használtban levő mosókivonat, a Schicht által újonnan feltalált mosókivonat,

„Asszonydicséret”

védj gyel, a ruha beásztatására.

Előnyök:

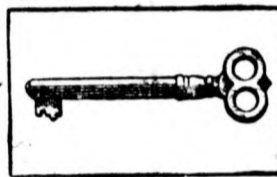
1. Az eddig szükséges volt mostani 1/2 a félre csökkent.
2. Férdeket a negyedre.
3. A sződa húrnálátát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett összeg kevesebbet vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosószerénél.

Népszerűtlennek válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jeggyel

legjobb, legkiadósabb sennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

— Mindenütt kapható! —

Bérszárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikevel legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

SZOLOLUGAST

ültessünk minden ház melé és kertjeinkben föld és honofalajon

Erre azonban nem minden szőlőj alkalmas bár mind kuszó természetű mert nagyobb rész ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol ugassnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskátály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsékélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek kerítéseknél stb a legremekebb díszre anélkül, hogy legkevesebb helyet is foglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évtől terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg aki ezimet egy levelezőlapon tudatja

Czím:

Érmelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya

u. p. zékelyhd.